

ingenlunde, at vi, naar vi endelig væsentlig i Realiteten ville benytte denne Myndighed, vi have ladet ubenyttet i alle disse Aar, skulde give den fra os eller fastsætte Regler for Anvendelsen af disse Midler i Fremtiden, der i høj Grad vil indskrænke den Myndighed, vi hidtil bestandig have haft over dem, om vi end ikke have benyttet den. Med disse saa Bemærkninger skal jeg erklære mig meget villig, til at følge det ærede Flertals Forslag.

Klein: Den ærede Rigsdagsmand; der nu havde Ordet, kom tilbage til nogle Yttringer, jeg skulde have fremsført angaaende Tiendeafsløsningspørgsmaalet. Jeg havde troet, at det ikke vilde have været nødvendigt for mig at imødegaa, hvad den ærede Ordfører derom bemærkede, idet det vilde være let for Enhver, der havde hørt, hvad jeg bemærkede, eller som vilde skænke Sagen saa megen Opmærksomhed, at han senere vilde læse efter i Tidenden; hvad jeg havde sagt, at se, at de Yttringer, som den ærede Ordfører i den Anledning fremsførte imod mig, vare begrundede i nogen Misforstaaelse af, hvad jeg havde sagt. Da den ærede Rigsdagsmand, der sidst havde Ordet, igjen kom tilbage til disse Udtalelser, skal jeg dog bemærke, at jeg naturligvis ikke har sagt, at der aldrig kunde være Tale om en Afsløsning af Tienden. Hvad jeg udtalte, var det, at jeg var overbevist om, at, naar det kom til at staa klart for Befolkningen og da navnlig for Tiendebyerne, at der kun kan være Spørgsmaal om en Afsløsning af Tienden, hvorved de kom til at betale, hvad der maatte siges at være et passende Bederlag for Tiendebyrden, saa vilde Svrigheden efter at faa Tienden afløst, som nu rundtom i Landet ved mange Leiligheder bliver opildnet ved høist uklare Forestillinger, blive meget ringe. Jeg anser mig berettiget til at tale, som jeg har gjort, da jeg i den Henseende kan bygge paa min egen Erfaring. Hvad der skal anses for at være et passende Bederlag for Tiendebyrdens Afsløsning, er det naturligvis umuligt saaledes paa engang at sige; deri har det ærede Medlem fra Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) fuldkommen Ret, og jeg kan for den Sags Skyld ogsaa gjerne være enig med ham

i, at man, naar man har Raad dertil, gjerne kan indrømme Tiendebyerne en „lempelig“ Afsløsning; det kommer kun an paa, hvad man forstaaer ved en „lempelig“ eller „rimelig“ Afsløsning. Forfaaedit altsaa ere vi enige; men jeg gjentager, hvad jeg før tillod mig at bemærke, at jeg virkelig haaber, at det i al Fald maa vare længe; inden der i Danmark kommer en Finantsbestyrelse, som kan finde det forvarligt ligeoverfor Statens Finantsfer at forære de nuværende eller kommende Besiddere af tiendepligtige Eiendomme en Present af Tiendebyrdens Værdi helt eller delvis. Et æret Medlem fra Fyen (H. C. D. Müller) oplyste, at under Forudsætning af, at Tienden skulde afsløses imod det sextendobbelte Beløb af de aarlige Udgifter — et Forslag, der jo tidligere har været stillet, uden dog, saavidt mindes, at komme til Forhandling —, saa vilde der blive Tale om et Beløb af 11 Millioner. (Stemmer: Det er ikke rigtigt.) Ja, jeg vil ikke indestaa for Rigtigheden deraf; men i alt Fald var det efter hans Udtalelser mange Millioner, som der paa den Maade blev Tale om at skænke de nuværende Besiddere af tiendepligtige Eiendomme. Dette vilde jeg som sagt anse for at være meget urigtigt; thi vel er det ganske vist, at der, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds gjorde opmærksom paa, oprindeligt ifølge den Maade, hvorpaa Tiendebyrden blev paalagt visse Eiendomme og kun visse Eiendomme, var Noget, som man ligefrem med Føie kan kalde ubilligt og uretfærdigt; men det er ligesaa sikkert, at denne Uretfærdighed blev begaaet imod de daværende Besiddere af Eiendommene; men den er virkelig ikke begaaet og begaaet ikke imod de nuværende Besiddere af de samme Eiendomme, der, som jeg før henviste til, jo have kjøbt deres Eiendomme saa meget billigere, fordi denne Tiendebyrde hvilede paa dem. Den samme ærede Rigsdagsmand gjorde opmærksom paa, at det jo vel var muligt, at, naar Folkethinget fastholdt sin Anskuelse, hvad denne Sag angaar, saa kunde der i en kommende Tid vise sig mere Nedbonhed til at slutte sig til Folkethingets Affattelse, ikke blot fra Ministeriets Side, men ogsaa